

Lov findes flere Spor af en vis Tendents hos det høie Ministerium til at gjøre sin administrative Myndighed gjældende, idet Lovens allerfleste Paragrafer henvise til, at meer eller mindre vigtige Forhold skulle ordnes ved kongelig Anordning. Der er dog i Særbesleshed et Punkt i denne Henseende, som ikke er blevet fremhævet af nogen tidligere Taler, men som vistnok fortjener det saa godt som noget andet. I § 6 andet Punktum hedder det nemlig, at efterat Landmoderne — som vi jo sulde have med ved enhver Leilighed — ere hørte, bliver det ved kongelig Anordning at bestemme, hvorledes der fremtidig er at forholde med de geistlige Hjælpeenkasser. — Saavidt mig bekendt, maa Forholdet mellem Interessenterne, idetmindste i nogle af disse Kasser, nærmest betragtes som reent privat, men det er mig klart, at er der noget Gebet, hvor det især er misligt, at Regjeringen træder op med sin Regjerings-Myndighed, der saa let kan faae et Stin af Vilkaarlighed, saa er det netop ligeoverfor de private Interessenter.

L. Olsen: Efter en saa omfattende Behandling af det foreliggende Lovforslag vilde det maaskee være rigtigst at frasalbe Ordet. Men der er dog flere Udtalelser, til hvilke jeg kunde ønske at gjøre nogle saa Bemærkninger. Her er f. Ex. udtalt om Præstegaardsjorderne, at deres Størrelse burde være, Nogle sige 20, Andre 50 Tdr. Land. Hvad angaaer de 50 Tdr. Land, da holder jeg for, at det er en uheldig Størrelse, da det er for Meget til at drive med 2 og for Lidt til at drive med 4 Heste. Jeg har netop selv en Aul af samme Størrelse, saa at jeg altsaa kender Forholdet. Hvad angaaer Forslaget om de 20 Tdr., da maa jeg nærmest helde dertil. Jeg har været med ved en Forretning, hvorved der blev tillagt en Præstegaard 19 Tdr. Land til Taxt 23, og Præsten var meget fornøiet dermed og blev Jorden godt. Jeg vilde derfor foretrække at sætte en Størrelse af 18 Tdr. Land godboniteret Jord til Taxt 24, eller 24 Tdr. til Taxt 18 eller 27 Tdr. til Taxt 16 og saaledes fremdeles. Saaledes vilde der være en bestemt Størrelse, og jeg troer ogsaa, at den vilde være passende. — Der er talt om Afhændelse ved

Forretning, men dette er en Fremgangsmaade, jeg ikke kan billige; thi Forpagteren og Præsten med deres Familier kunne ikke boe sammen, Forpagteren kommer til at bygge for at kunne faae Høsten under Tag og holde Kreaturer. Men dette er Noget, en Forpagter vil betænke sig paa; thi det, han bekoster, gaaer dog fra ham og Familie. Jeg maa foretrække Afhændelse ved Bortarvæfning; thi naar en Mand paa denne Maade sætter sine Penge i saadanne smaa Eiendomme, saa fortabes de dog ikke for ham og hans Familie. Ligeledes har der været Spørgsmaal om Oppebørsfelen og Byrden ved at oppebære disse Skatter. Jeg maa her holde mig til Lovforslagets Bestemmelse om Betaling paa Amtstuerne; thi efterhaanden som Selveiendom bliver mere udbredt, have de fleste Forretninger paa Amtstuen, og hvad Godseierne angaaer, da kan det ikke være saa besværligt for dem at modtage disse Penge af deres Fæstere, saa at man ikke behøver at tage stort Hensyn dertil. Endelig kunde jeg have lyst til at udtale Noget om Kapellaner pro loco. Det er meget godt, at der indføres saadanne, hvor Præstleembederne ere byrdefulde; men i mange Tilfælde vilde det være rigtigst istedetfor derfor at oprette 2 Kalb. Der findes Kalb, som ere saa store, at 2 Præstefamilier kunne leve deraf, og hvor det er Tilfældet, er der ogsaa gjerne 2 Kirker. Hvilken Byrde er det ikke for en Familie at boe cirka een Miil fra Præsten, deels naar deres Børn skulle hen og læse, som man kalder det, og deels ved andre Leiligheder, hvor man har meget med Præsten at gjøre? Jeg vilde derfor ønske, at man istedetfor hvert saadant stort Kalb oprettede 2 Præstekalb.

Hvad Loven ellers iøvrigt angaaer, saa troer jeg nok, at vi kunne behandle den videre; jeg har hørt, at den ærede Minister er villig til at gaae ind paa Endringsforslag, og naar Ministeren og Thinget gjensidig vise hinanden Imødekommen, saa kan der vist ikke være Noget iveien for videre at behandle dette Lovforslag.

Winther: Der er nu talt Saameget om denne Lov, at det naturligtvis er umuligt at fremspøe noget Nyt; men det er heller ikke det,